

Karakteristieke nawerkingen bij kinderen ten gevolge van een BDE

De kenmerken uit onderstaande lijst staan in relatie tot elkaar en hebben vooral betekenis in hun onderlinge samenhang en totaliteit. Indien dus slechts één of twee van de acht kenmerken van toepassing zijn biedt dit onvoldoende zekerheid of er sprake is van nawerkingen ten gevolge van een BDE. Voor herkenning van kinder-BDE'ers is het niet relevant of het kind zich de ervaring herinnert. De nawerkingen doen zich namelijk ook voor wanneer de ervaring uit de (bewuste) herinnering is verdwenen. Het niet of onvoldoende verwerken van de BDE kan voor een kind zeer belastend zijn. Nawerkingen kunnen daardoor minder helder tot uitdrukking komen, ze devalueren als het ware in probleemgedrag; dit staat aangegeven onder 'disbalans'.

Beeld van nawerkingen

Voorwaarde:

Het kind heeft een ingrijpende of bedreigende situatie meegemaakt, zoals een ernstige ziekte, een ziekenhuisopname, een operatie, een ernstig ongeluk, een verdrinking.

Daarna ontstond een beeld van de volgende karakteristieke nawerkingen:

1. Anders dan leeftijdsgenoten.

Het kind loopt in ontwikkeling voor op leeftijdsgenoten en voelt zich duidelijk anders dan andere kinderen. Het heeft ook andere interesses: wandelt bijvoorbeeld graag in de natuur, luistert naar klassieke muziek, is geïnteresseerd in religie of kunst.

Disbalans: het kind vindt geen aansluiting bij andere kinderen; het kind wordt gepest.

2. Bezig zijn met de dood.

Het kind heeft *geen* angst voor de dood, maar is er wel meer dan normaal mee bezig. Het denkt veel over de dood na, stelt zichzelf vragen en stelt anderen vragen, bijvoorbeeld over het stervensproces, leven na de dood of reïncarnatie.

Disbalans: het kind is depressief, ziet nergens de zin van in, wil liever dood.

3. Angst om te verliezen.

Het kind is meer dan normaal bang om de ouders of andere familieleden te verliezen, bijvoorbeeld door de dood, of bang dat hen iets overkomt, bijvoorbeeld een ernstig ongeluk. Het kind heeft grote behoefte aan een 'thuis' (een eigen huis, een eigen plek). Het heeft moeite met veranderingen of kan geen afstand doen van vertrouwde zaken, zoals speelgoed, knuffels of kledingstukken die te klein zijn geworden.

Disbalans: het kind oogt vervreemd (dissociatief) of afstandelijk; er is sprake van scheidingsangst, het kind wil nergens naartoe zonder de ouders; het kind is vaak boos, kritisch of kwetsend om anderen op een afstand te houden.

4. Voortdurend hechting willen ervaren.

Het kind lijkt zich het gevoel van hechting moeilijk eigen te kunnen maken, de internalisering ervan lijkt niet tot stand te komen. Het kind heeft daarom behoefte om vaak of voortdurend in de nabijheid van zijn belangrijkste hechtingspersonen (meestal de moeder) te zijn. Het wordt snel angstig bij ruzies, boosheid en kwetsende woorden. In contact zoekt het opvallend meer dan andere kinderen naar emotionele stabiliteit, warmte, betrouwbaarheid, respect en geduld om veiligheid en vertrouwen te ervaren.

Disbalans: er is sprake van slaapproblemen, scheidingsangst, depressiviteit, hechtingsproblemen of angststoornissen; het kind heeft grote moeite met veranderingen; het kind wil niet aangeraakt of geknuffeld worden; het wil niet op schoot zitten en niet getroost worden.

5. Een grote gevoeligheid (mogelijk hooggevoelig).

Het kind is zintuiglijk erg gevoelig: er is sprake van een scherpe reuk- en smaakzin, licht wordt te fel gevonden en geluiden te hard. Het kind reageert zeer geagiteerd op lichamelijke pijn. Het is empathisch en sterk in- en aanvoelend. Er kan sprake zijn van allergieën en een intolerantie voor bepaalde geneesmiddelen of vaccinaties.

Disbalans: het kind is snel overprikkeld en toont dan teruggetrokken, druk of zeer boos gedrag; het kind is vaak (onverklaarbaar) moe, met name na op drukke plaatsen met veel mensen te zijn geweest (winkelcentrum, verjaardagsfeest); er is sprake van (onverklaarbare) lichamelijke klachten als buikpijn en hoofdpijn; het kind wil nergens mee naartoe en zit het liefst thuis.

6. Paranormale gevoeligheid.

Het kind ziet of praat met overledenen, weet gebeurtenissen in de toekomst, ziet aura's (kleuren om mensen en dieren), heeft herinneringen aan vorige levens of weet wat anderen in vorige levens hebben meegemaakt. Het kind praat met God, Jezus of engelen.

Disbalans: het kind is vaak (onverklaarbaar) moe; het is bang voor monsters, geesten, heksen of het donker; er is sprake van slaapproblemen en nachtmerries.

7. Een hoge intelligentie (mogelijk hoogbegaafd).

Het kind heeft een hoge intelligentie of is hoogbegaafd, maar dit hoeft zich niet vanzelfsprekend te uiten in goede schoolprestaties. Veelal is er sprake van een vermogen tot abstract, creatief en vernieuwend denken, oplossingen zien, een sterk ontwikkelde taalvaardigheid, een honger naar kennis en een vermogen om in ongebruikelijk tempo nieuwe kennis en vaardigheden op te doen.

Disbalans: er is sprake van onderpresteren; het kind is faalangstig; het kind heeft grote moeite met automatiseren.

8. Sociaal sterk ontwikkeld.

Het kind heeft een geestelijke rijpheid die de leeftijd ver te boven gaat. Er is sprake van een voor de leeftijd opvallend vermogen tot zelfinzicht en zelfreflectie. Het kind merkt veel op in sociale interacties, is geïnteresseerd in mensen (in psychologisch en/of pedagogisch opzicht) en maakt zich graag dienstbaar aan anderen. Het kind 'weet gewoon' wat anderen denken en voelen. Er is sprake van een goed begrip van non-verbale signalen. Het kind komt autonoom over, het werkt liever zelfstandig aan opdrachten en taken dan met anderen samen te werken.

Disbalans: het kind is erg teruggetrokken en heeft geen vriendjes en vriendinnetjes; het zegt weinig in de klas of tijdens het kringgesprek; het doet regelmatig ondiplomatieke uitspraken (is enigszins naïef en te eerlijk); het is erg bazig en bepalend; het verzet zich tegen autoriteiten en wil niets van anderen aannemen.